

retten. Det maatte endelig i *trede* Grad være samtlige Lønarbejdere indenfor hele det produktive Liv, der i Fællesskab med det øvrige Samfund fik Medejendomsret til det Overskud, som Arbejdet kan give.

I det foreliggende Udkast til Norm for Udbyttedeling er der *ikke* taget Hensyn til det kollektive Princip. Saafremt Normen anvendes i en rentabel Virksomhed, bliver det vel muligt for en og anden Arbejder at komme i Besiddelse af en Aktie i Selskabet, men dette betyder jo socialt set intet. Dette ændrer nemlig ikke ved det bestaaende *individuelle* privatkapitalistiske Ejendomsforhold. Dette betyder kun, at enkelte Aktier skifter Ejere uden Sikkerhed for, at de nye Ejere vil være mindre rovgriske og have syge end de gamle Ejere.

Udkastet giver heller ikke Arbejderne *Ret* til at kræve Andel i Virksomhedens Overskud. Saavidt man forstaar Forslagsstillerne overlades det ganske til Kapitalejernes eget Skøn, om de finder Udbyttedeling formaalstjenlig eller ej. Heller ikke Størrelsen af den Andel af Nettooverskudet, som det maatte passe Kapitalejerne at betænke Arbejderne med, har de i Virksomheden beskæftigede Arbejdere nogen Indflydelse paa. Hele Spørgsmaalet om Etablering af Udbyttedeling og om Formerne for Udbyttedeling er altsaa overladt til den ene Part, til Kapitalejerne, det vil sige den i Lønforholdet stærkeste Part. Med de Erfaringer, som er indhøstet gennem 50 Aars Fagbevægelse, er dette Forhold ikke i Stand til at forlene Udbyttedelingen med nogen større Tillid. I hele den industrielle Periode har Kapitalejerne haft fuld Frihed til at skabe gode Løn- og Arbejdsvilkår for deres Arbejdere. Men de har (paa Undtagelser nær, som i dette Forhold intet betyder) aldrig frivillig fundet sig foranlediget til det. Arbejderne har til enhver Tid møjsommeligt maattet tilkæmpe sig Forbedringer af deres Kaar.

Ligesom det er overladt til Kapitalejernes eget Skøn at indstifte Udbyttedeling, har de i Henhold til Normens § 8 ogsaa frie Hænder til at ophæve den, i Aktieselskaberne ved almindelig Beslutning, i private Virksomheder ved 6 Maaneders Varsel. Et saadant Forhold vil altid paa afgørende Vis forhindre Arbejderaktierne i at faa virkelig Indflydelse paa Selskaberne; i Livets Virkelighed vil det formentlig gaa saaledes, at i samme Øjeblik som Arbejderaktierne er i Færd med at betyde noget indenfor Selskabet, vil dette ophæve Udbyttedelingen og derved forhindre Udstedelsen af flere Arbejderaktier. Arbejderaktionærer faar i saa Fald samme Dispositionsret over deres Aktier som andre Aktionærer, hvilket vil sige, at den Aktiemajoritet, som har frigjort sig for Udbyttedelingen, kan forvalte Selskabet efter Forgodtbefindende.

Ligeledes vil vi paapege den Fare, der for Samfundet kan ligge deri, at Udbyttedelingen, forudsat at den faar nogen Betydning, har Mulighed for at fremme Klasse- deling blandt Arbejderne, en Spaltning, som vil ytre sig derved, dels at der indenfor Arbejderklassen som Helhed bliver Medlemmer *med* Aktier og Medlemmer *uden* Aktier, og dels derved at der inden for *samme* Bedrift beskæftiges Lønarbejdere, der er Aktionærer, og Lønarbejdere, der ikke er det. Det maa formodes, at Udbyttedelingens Tilhængere i det tilstræbte nye System ser et Forsøg paa at mildne Klassekampen. Det modsatte kan forventes at blive Tilfældet. Da den foreslaaede Form ikke har nogen Mulighed for at ophæve Klassekampen, vil denne sandsynligvis skærpes netop derved, at det økonomiske Tryk vil virke dobbelt stærkt overfor den Del af Arbejderklassen, der ikke er og aldrig bliver Kapitalejere.

Endelig skal vi fremhæve, at der i Virksomheder med Udbyttedeling maa indføres en *samfundsmæssig Kontrol*. Denne er blandt andet af to Grunde nødvendig. Det maa for det *første* anses for urimeligt, at Arbejderaktier bliver hel- eller delvis Ejere af Bedrifterne. En Del af de Rettigheder, som den udkøbte private Kapital har, maa overføres til det Samfund, hvis lovordnede Tilstande det i det hele skyldes, at det er blevet